

Energiavirasto

Verkonhaltijan verkkotoiminnan tuoton määrittämistä koskevien menetelmien vahvistaminen viidennelle 1.1.2024 - 31.12.2027 ja kuudennelle 1.1.2028 - 31.12.2031 valvontajaksolle.

Asianosainen

Jakelun mukaisesti

Selostus asiasta

Energiavirasto on varaa mahdollisuuden toimittaa lausunto luonnokseen päätöksestä, menetelmistä sekä muutosten perustelumuiioista ennen päätöksen antamista lausuntopalvelu-järjestelmässä.

Energiavirasto on ennen vahvistuspäätöksen luonnoksen lausuttamista ja päätöksen antamista varannut tilaisuuden lausua menetelmien 1. suuntaviivoista (3.3.2023).

Lisäksi vuonna 2022 menetelmien valmistelussa kuulemisen vaikuttavuuden syventämiseksi Energiavirasto perusti sidosryhmäneuvottelukunnan. Sidosryhmäneuvottelukuntaan kuului laajasti asiakkaiden ja verkkoyhtiöiden edustajia. Neuvottelukunta kokoontui kahdeksan kertaa vuonna 2022 ja keskustelun tavoitteena oli parantaa erityisesti sidosryhmien menetelmäosaamista. Energiavirasto toimi keskustelun alustajana menetelmien muutostarpeiden läpikäynnissä sekä johti keskustelua viraston sisäisten ja neljän viraston kilpailuttaman ulkopuolisen selvityksen johtopäätöksistä ja kehittämisideoista. Sidosryhmäneuvottelukunnassa menetelmäkehitykseen liittyvät näkökulmat ja huomiot virasto on huomioinut osana valvontamenetelmien kehittämistä vuonna 2023.

Virasto on tarvittavilta osin ottanut huomioon 1. suuntaviivaan saamansa lausunnot osana suuntaviivaluonnosten ja vahvistuspäätöksen menetelmien valmistelua.

Perustelut

Asianosainen harjoittaa maakaasumarkkinalain mukaista luvanvaraista maakaasuverkko toimintaa ja on siten maakaasumarkkinalain (587/2017) 3 §:n 10 kohdassa määritelty jakeluverkonhaltija.

Maakaasumarkkinalain 16 §:n mukaan verkonhaltijan on kohtuullista korvausta vastaan myytävä maakaasun siirtopalveluja verkkonsa siirtokyvyn rajoissa. Siirtovelvollisuuden edellytyksenä on, että siirrettävän tai jaeltavan maakaasun verkkoon syötön ja verkoston mittaaminen on etäluentajärjestelmän piirissä. Maakaasumarkkinalain 20 §:n mukaan verkkopalvelujen hinnoittelun on oltava kohtuullista.

Hallituksen esityksen maakaasumarkkinalaiksi (HE 50/2017) perusteluissa on todettu, että monopoliasemassa olevalta verkkotoiminnalta tulee edellyttää hinnoittelun kohtuullisuutta. Peruseriaatteena on, että hinnoittelun tulisi vastata toiminnan kustannuksia. Toisaalta perusteluissa on todettu, että hinnoittelun tulisi turvata riittävä tulo-rahoitus ja vakavaraisuus. Tulot saisivat kattaa verkon ylläpidon, käytön ja rakentamisen kohtuulliset kustannukset sekä antaa sijoitetulle pääomalle kohtuulliseksi katsottavan tuoton.

Hallituksen esityksessä sähkö- ja maakaasumarkkinoita koskevaksi lainsäädännöksi (HE 20/2013) yleisperusteluissa todetaan, että maakaasumarkkina-olosuhteisiin vaikuttava sääntely kohdistuu erityisesti verkkotoimintaan. Sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvontaa koskevan lain (590/2013) 10 §:n mukaan Energiaviraston tulee päätöksellään vahvistaa menetelmät verkonhaltijan verkkotoiminnan tuoton ja siirtopalveluista perittävien maksujen määrittämiseksi valvontajakson aikana.

Vahvistuspäätös, jossa määrätään sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 10 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista menetelmistä, on voimassa kahden toisiaan seuraavan neljän vuoden pituisen valvontajakson ajan.

Energiavirasto toteaa, että tämän vahvistuspäätöksen mukaiset menetelmät kattavat verkkotoimintaan sitoutuneen pääoman arvostusperiaatteet, verkkotoimintaan sitoutuneelle pääomalle hyväksyttävän kohtuullisen tuottoasteen määrittämistavan, ylijäämän korkoseuraamuksen laskentatavan, verkkotoiminnan toteutuneen oikaistun tuloksen määrittämistavan sekä näiden edellyttämän verkonhaltijan kirjanpidon mukaisen tuloslaskelman ja taseen oikaisun. Osana menetelmiä Energiavirasto vahvistaa myös kannustimet sekä niiden soveltamisessa käytettävät tavoitteet ja menetelmät, jotka tähtäävät riittävän investointitason toteutumisen, maakaasunjakelun laadun kehittämiseen ja verkkotoiminnan tehostamiseen sekä innovatiivisuuteen verkkotoiminnassa. Vahvistettavat menetelmät ja niiden yksityiskohtaiset perustelut on esitetty tämän päätöksen liitteessä 2. Nämä ovat sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 10 §:n mukaisia menetelmiä, joista hinnoittelussa noudatettavien menetelmien vahvistamista koskevassa päätöksessä voidaan määrätä.

Valvontalain (499/2023) 12 a §:n mukaan Energiaviraston on ennen valvontalain 10 §:ssä tarkoitettujen vahvistuspäätösten antamista järjestettävä julkinen kuuleminen, jossa vahvistuspäätöksen kohteena oleville toiminnanharjoittajille, heidän asiakkailleen ja muille sidosryhmille varataan mahdollisuus lausua näkemyksensä vahvistuspäätösten sekä niiden sisältämien menetelmien ja ehtojen sisällöstä. Energiaviraston tulee lisäksi julkaista valvontalaissa 10 ja 11 §:ssä tarkoitettut vahvistuspäätökset.

Ratkaisu

Energiavirasto vahvistaa asianosaisen noudatettavaksi verkonhaltijan verkkotoiminnan tuoton määrittämistä koskevat menetelmät (liite 2) kolmannella 1.1.2016 - 31.12.2019 ja neljännellä 1.1.2020 - 31.12.2023 valvontajaksolla.

Sovelletut säännökset

Maakaasumarkkinalaki (587/2017) 3 § 10 kohta, 16 § ja 20 §.

Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta (590/2013) 10 §, 12 §, 12 a §, 36 §, 38 §.

Lisätiedot

Lisätietoja antaa johtaja Veli-Pekka Saajo, puh. 029 5050 023.

Muutoksenhaku

Energiaviraston antamaan hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) säädetään. Valituskelpoisella hallintopäätöksellä tarkoitetaan päätöstä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.

Hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään.

Valitusoikeudesta on erikseen tietoa valitusoitus-liitteessä.

Liitteet	Valitusosoitus Valvontamenetelmät viidennellä 1.1.2024 – 31.12.2027 ja kuudennella 1.1.2028 – 31.12.2031 valvontajaksolla. Maakaasun jakeluverkkotoiminta. Perustelumuihistio maakaasun jakeluverkkotoiminta
Jakelu	Adven Oy Auris Kaasunjakelu Oy Loimua Oy Haminan Energia Oy Haminan Kaasuverkko Oy Hyvinkään Lämpövoima Oy Imatran Lämpö Oy Kangasalan Lämpö Oy Keravan Energia Oy KSS Lämpö Oy Lappeenrannan Energiaverkot Oy Lempäälän Lämpö Oy Leppäkosken Lämpö Oy Luumäen Energia Oy Neste Oyj Nivos Verkot Oy Ruokolahden kunnan energialaitos Tampereen Sähkölaitos Oy Valkeakosken Energia Oy
Tiedoksi	Sidosryhmäneuvottelukunta

VALITUSOSOITUS

Valitusoikeus hallintopäätöksestä

Energiaviraston antamaan hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) säädetään. Valituskelpoisella hallintopäätöksellä tarkoitetaan päätöstä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.

Hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään.

Valitusviranomainen

Valitusviranomainen Energiaviraston päätökseen on markkinaoikeus.

Valituksen tekeminen ja valitusaika

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Jos tiedoksianto on toimitettu tavallisena tiedoksiantona postitse kirjeellä vastaanottajalle, katsotaan hänen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Mikäli päätös annetaan hakijalle tiedoksi sähköisenä viestinä, päätös katsotaan annetuksi tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Jos päätös on postitettu saantitodistusta vastaan, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksiantopäivää ei oteta lukuun.

Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä. Viranomaisen tietoon asian katsotaan tulleen kirjeen saapumispäivänä.

Kun valituksen tekemisen määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Valituksen tekemisestä säädetään lisäksi sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003). Määräaikojen laskemisesta säädetään säädettyjen määräaikain laskemisesta annetussa laissa (150/1930).

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- vaatimusten perustelut; sekä
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä tuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi tuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimuspäätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta; sekä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.
- asiamiestä käytettäessä valtakirja, sen mukaan kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä säädetään.

Valituskirjelmän toimittaminen valitusviranomaiselle

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa markkinaoikeuteen, jonka osoite on

**Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI**

**faksi: 029 56 43314
sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi**

Valituskirjelmä voidaan toimittaa valitusviranomaiselle myös postitse.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>

Kun valituskirjelmä toimitetaan hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta, liitteet voi toimittaa skannattuna asiointipalvelussa tai kirjeitse. Kirjeitse toimitettaessa mainitse asiasta asiointipalvelun Viesti-kentässä.

Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikeudenkäyntimaksu

Valituksen käsittelystä markkinaoikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu.

Valittajalta peritään markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksu 2120 euroa.

Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015, <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajan-tasa/2015/20151455?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=tuomiois-tuinmaksulaki#P5>) on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä.